
OBSAH

Úvod	7
1 Vznik sociologie	11
1.1 Kdy, jak a proč sociologie vznikla	11
1.1.1 Sociálně politické okolnosti vzniku sociologie.....	11
1.1.2 Filozofické okolnosti vzniku sociologie.....	12
1.2 Institucionalizace sociálních věd v 19. století a emancipace sociologie.....	12
2 Předmět, metoda, struktura a funkce sociologie. Sociologie a zdravý rozum	15
2.1 Předmět sociologie	15
2.1.1 Ontologická východiska vymezení charakteru sociální reality..	15
2.1.2 Sociologické antinomie	18
2.1.3 Vymezení předmětu sociologie	26
2.2 Metoda sociologie.....	27
2.2.1 Vysvětlení	27
2.2.2 Porozumění	28
2.2.3 Pozitivismus	28
2.2.4 Interpretativní sociologie	32
2.3 Multiparadigmatičnost sociologie.....	33
2.4 Struktura sociologie	35
2.4.1 Příbuzné a pomocné vědy.....	35
2.4.2 Struktura sociologie	35
2.5 Funkce sociologie, aneb k čemu může být sociologie užitečná?	36
2.6 Kdo je to sociolog?.....	37
2.7 Sociologie a zdravý rozum	40
3 Podmínky existence společnosti. Nástroje vytváření společnosti	43
3.1 Nesociální podmínky existence společnosti	43
3.1.1 Vnější nesociální (přírodní) podmínky.....	44
3.1.2 Vnitřní nesociální (přírodní) podmínky – biosociální podmínky.....	46

3.1.3	Demografické podmínky existence společnosti	47
3.1.4	Sociální podmínky existence společnosti	50
4	Společnost	53
4.1	Společnost ve strukturálním funkcionalismu	54
4.1.1	Sociální struktura, sociální pozice a sociální role	54
4.1.2	Vertikální diferenciacie sociální struktury	56
4.1.3	Sociální skupina, typy vazeb	56
4.1.4	Stratifikační rozdělení společnosti	59
4.1.5	Sociální vrstvy podle Talcotta Parsonse	60
4.2	Pojetí společnosti v teorii konfliktu	65
4.2.1	Třídní rozdělení společnosti. Sociální třídy	65
4.2.2	Teorie tříd Karla Marxe	66
4.2.3	Ralf Dahrendorf: zájmy a skupiny	67
4.2.4	Pierre Bourdieu: sociální prostor	70
4.3	Společnost ve fenomenologické sociologii	72
4.4	Společnost v symbolickém interakcionismu	77
4.4.1	Max Weber	77
4.4.2	Herbert Blumer	79
5	Člověk	81
5.1	Zespolečenšťování ve strukturálním funkcionalismu	83
5.1.1	Émile Durkheim: člověk jako přírodní a morální bytost	83
5.1.2	Talcott Parsons: člověk jako konformní bytost	86
5.2	Zespolečenšťování v teorii konfliktu	90
5.2.1	Karel Marx: člověk jako rodová bytost	92
5.2.2	Ralf Dahrendorf	94
5.2.3	Pierre Bourdieu	94
5.3	Zespolečenšťování ve fenomenologické sociologii	96
5.3.1	Primární socializace	96
5.3.2	Sekundární socializace	98
5.3.3	Mapa světa: světový názor jednotlivce	100
5.4	Zespolečenšťování v symbolickém interakcionismu	102
5.4.1	Georg Herbert Mead	104
5.4.2	Herbert Blumer	107

6	Sociální jednání. Deviantní jednání	111
6.1	Sociální jednání a sociální deviace ve strukturálním funkcionalismu	112
6.1.1	Sociální jednání	112
6.1.2	Sociální deviace ve strukturálním funkcionalismu	115
6.2	Sociální jednání a deviantní jednání v teorii konfliktu	125
6.2.1	Sociální jednání	125
6.2.2	Sociální deviace	127
6.3	Sociální jednání a sociální deviace ve fenomenologické sociologii	129
6.3.1	Sociální jednání	129
6.3.2	Sociální deviace	131
6.4	Sociální jednání a sociální deviace v symbolickém interakcionismu	133
6.4.1	Sociální jednání	133
6.4.2	Sociální deviace	138
	Závěr	143
	Seznam doporučené literatury	145
	Seznam použité literatury	147
	Rejstřík jmenný a předmětový	149